

Ärendegång för kommunalt övertagande av enskilt huvudmannaskap i Eslövs kommun (MOS.2021.0527)

Ärendehantering

Ärendegång för kommunalt övertagande av enskilt huvudmannaskap gällande för de nio orter; Gårdstånga, Flyinge, Harlösa, Kungshult, Billinge, Stockamöllan, Hurva, Stehag och Örtofta, med vägföreningar och som ligger inom tätbebyggt område.

1. Vägföreningen ansöker om kommunalt övertagande efter årsstämmobeslut.
2. Kommunen hanterar inkomna ansökningar från vägföreningar, prioritering sker efter tidpunkt för ansökan.
3. Kommunen planerar för och genomför en förstudie i dialog med vägföreningen.
4. Vägföreningen beslutar på ny årsstämma, med förstudie som beslutsunderlag, om ett kommunalt övertagande.
5. Vägföreningens beslut ska delges kommunen. I de fall föreningen ställer sig positiv till ett övertagande, ska kommunen fatta beslut om övertagandet.
6. Avtal ska tecknas om hur genomförandet ska gå till, kostnadsfördelning, tidplan och så vidare.
7. Parallellt sker arbete med upprustning, ändring av detaljplaner, markinlösen, planering av kommunal drift och underhåll.
8. Övertagande av drift och underhåll sker när den nya detaljplanen har vunnit laga kraft och gemensamhetsanläggningen har upphävts.

1: Föreningens vilja – årsstämmobeslut

För att säkerställa att en vägföreningens medlemmar vill att kommunen tar över huvudmannaskapet ska det finnas beslut om att ansöka om övertagande

från en årsstämma. I ett senare skede, efter genomförd förstudie, behövs ytterligare årsstämmobeslut i föreningen för att besluta om föreningen ska gå vidare i processen med ett kommunalt övertagande av huvudmannaskap. Vid den tidpunkten ska det vara tydligt vilka kostnader ett övertagande medför för föreningen och i förlängningen för dess medlemmar.

2: Prioritering av inkomna ansökningar

Kommunen ska hantera ansökningar om övertagande av huvudmannaskap efter hand de inkommer. I de fall flera ansökningar inkommer med täta intervaller kommer prioritering göras mellan aktuella vägföreningar efter tidpunkt för inkommen ansökan.

3 och 4: Förstudie och övertagande

Då en ansökan från en vägförening inkommit ska en förstudie utreda vad som krävs för att kunna planlägga området med kommunalt huvudmannaskap samt bestämma storlek av kostnad för markinlösen, upprustning av anläggningar, lantmåteriförrättning etc. En förstudie ska också visa på om vägföreningens vägar uppnår kommunalstandard eller om eventuell upprustning av vägarna behöver ske innan ett kommunalt övertagande.

Kriterier för att genomföra en förstudie

De kriterier som måste vara uppfyllda för att en förstudie ska genomföras är följande:

Detaljplanelagt som allmän plats – Under detaljplaneprocessen planläggs vissa områden som allmän plats eftersom de bedöms ha ett allmänt intresse och övrig mark planläggs som kvartersmark. All allmän plats ska ha en huvudman och huvudmannaskapet kan antingen vara kommunalt eller enskilt. Det område som ska utredas för övertagande ska således vara detaljplanelagt som allmän plats.

Årsstämmobeslut – Ett årsstämmobeslut från en vägförening måste ligga till grund för ett övertagande och för att en förstudie ska påbörjas och genomföras.

Förstudie

En förstudie ska genomföras i de fall kriterierna för en förstudie är uppfyllda. Förstudien syftar till att bland annat utreda vad som krävs för att kunna planlägga området med kommunalt huvudmannaskap samt bestämma storlek av kostnad för markinlösen, upprustning av anläggningar, lantmåteriförrättning etc.

Samfinansiering ska ske mellan kommunen respektive vägförening för framtagande av förstudien inför ett kommunalt övertagande. Förstudiekostnaden fördelas med 90 procent kommun respektive 10 procent vägförening. Ju mer detaljerad en förstudie görs, desto säkrare kommer resultatet och kostnadsbilden att vara. Förstudien ska bedrivas i kommunens regi och i dialog med vägförening.

Vägföreningen ska inte erhålla bidrag för kostnader som föranleds av förstudien eller övertagandet eftersom det skulle innebära att kommunen indirekt finansierar övertagandet.

Efter att förstudien är klar och genomförd ska vägföreningen besluta på en ny årsstämma om de vill gå vidare med ett kommunalt övertagande.

Kriterier för övertagande av huvudmannaskap

De kriterier som måste vara uppfyllda för att ett övertagande ska vara aktuellt är följande:

Genomförd förstudie – En förstudie måste vara genomförd för att ett övertagande ska kunna ske. Likaså måste kommunen och vägföreningen ha beslutat att gå vidare med övertagandet.

Kommunal standard – När ett övertagande sker ska berörda anläggningar vara av kommunal standard och inte kräva omedelbara investeringar eller upprustningar. Exempel på kommunal standard är krav på gators bärighet och dimensionering, ytskikt, avvattningsanordningar samt trafik- och säkerhetsanordningar. Vad som definierar begreppet kommunal standard behöver fastställas av kommunen i varje enskilt fall.

Kriteriet om kommunal standard och inriktningen att medlemmarna i vägföreningen ska ta samtliga engångskostnader exkluderar inte någon vägförening, men kan innebära att en vägförening anser att det är alltför höga kostnader förknippat med att överlämna huvudmannskapet till kommunen och därför avstå.

Kostnadsfördelning – De kostnader som uppkommer för ett övertagande ligger i upprustning till kommunal standard, ändring av detaljplan, eventuella markinlösen och omprövning av lantmäteriförrättning.

En upprustning till kommunal standard kan ske genom vägföreningens försorg och finansiering, men i dialog med kommunen som genom tillämpning av begreppet kommunal standard avgör vilka åtgärder som behöver göras.

Storleken på kostnaderna kan tydliggöras först i förstudien och då får kostnadsfördelningen avgöras i varje enskilt fall.

5 och 6: Kommunalt beslut om övertagande och avtal

Då en vägförening återkommer med positivt beslut efter en andra årsstämma ska kommunen fatta beslut om övertagandet. Förslagsvis tecknas ett avtal med aktuell vägförening om hur fortsatt arbete ska löpa, hur kostnadsfördelningen ska se ut samt tar fram en tidplan. Vid det här laget ska utrymme avsättas i den kommunala budgeten och godkännas av Kommunfullmäktige.

7 och 8: Genomförande av arbete samt övertagande av drift och underhåll

Arbete påbörjas med eventuell upprustning, ändring av detaljplaner, markinlösen samt planering av kommunal drift och underhåll. Utrymme avsätts i kommunal budget för framtida drift av anläggningar som övertas. Drift och underhåll övertas när detaljplanen har vunnit laga kraft och gemensamhetsanläggningen har upphävts. Från och med denna tidpunkt måste kommunen ha resurser att sköta de ytor som tillkommit. Det är därför viktigt att skötselansvarig avdelning är väl insatt i processen och ges möjlighet att äska de medel som behövs för att bibehålla en god drift av tillkommande ytor och anläggningar.